

Enhed
Opgaver og Struktur

Sagsbehandler
MB

Koordineret med

Sagsnr.
2015 - 6327

Doknr.
338379

Dato
15-04-2015

Høringsnotat til Folketingets Udvalg for Landdistrikter og Øer om forslag til lov om ændring af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner (Nedsættelse af færgetakster for biler, passagerer m.v. til og fra visse øer)

A. Modtagne hørings svar

Social- og Indenrigsministeriet har modtaget i alt 24 hørings svar.

Følgende myndigheder og organisationer m.fl. (i alt 23) har meddelt, at de har bemærkninger: Danmarks Rederiforening, Dansk Erhverv, Fanø Kommune, Færgesekretariatet, Haderslev Kommune, Holbæk Kommune (og Østre Færge), Håndværksrådet, Kalundborg Kommune, KL, Lolland Kommune, Læsø Kommune, Norddjurs Kommune, Sammenslutningen af Danske Småøer, Samsø Kommune, Skive Kommune, Småøernes Færgeselskaber, Ærø Kommune, Aabenraa Kommune, Aalborg Kommune, Færgegruppen v/ John Kristensen (Ærø), Orø Beboerforening v/ Erik Fuchs og Torben Bjørn Christiansen (Ærø).

Følgende myndigheder og organisationer (i alt 1) har meddelt, at de ikke har bemærkninger: Erhvervsstyrelsen.

Følgende myndigheder og organisationer (i alt 16) har ikke afgivet hørings svar: Assens Kommune, Bornholms Regionskommune, Dansk Industri, Danske Regioner, Friluftsrådet, Faaborg-Midtfyn Kommune, Hedensted Kommune, HORESTA, Horsens Kommune, Langeland Kommune, Odder Kommune, Slagelse Kommune, Struer Kommune, Svendborg Kommune og Visit Denmark.

B. Bemærkninger til lovforslaget

I det følgende foretages en tværgående gennemgang af de centrale politiske tilkendegivelser, der er fremkommet i hørings svarene. Der er ud over de punkter, som omtales i det følgende, på baggrund af ministeriets egen kvalitetssikring af lovforslaget indarbejdet en række mere tekniske, herunder lovtekniske, ændringer i lovforslaget inden fremsættelsen.

Generelle bemærkninger

Langt de fleste hørings svar hilser overordnet lovforslaget om nedsættelse af færgetakster for biler, passagerer m.v. til og fra øer velkomment.

Kommunalbestyrelserne i Samsø, Læsø, Ærø og Fanø Kommuner har i et fælles hørings svar kvitteret for lovforslaget. Ø-kommunerne oplever, at der er blevet lyttet til dem, og at lovforslaget generelt har de frihedsgrader, som tilgodeser øernes meget forskellige vilkår. Endvidere tilkendegiver Ø-kommunerne, at de med stor tilfredshed ser, at der er taget de første skridt mod implementeringen af det fulde landevejsprincip. Ø-kommunerne imødeser dog, at det hurtigst muligt prioriteres at indføre et landevejsprincip over et helt kalenderår.

Sammenslutningen af Danske Småøer udtrykker glæde over, at der med lovforslaget tages hul på landevejsprincippet, idet der afsættes øremærkede midler til nedsættelse af færgetakster.

Færgesekretariatet udtrykker overordnet tilfredshed med, at det såkaldte landevejsprincip introduceres. Samtidig fremføres det, at Færgesekretariatets medlemmer imødeser en helt nødvendig snarlig indfasning af et fuldt landevejsprincip. Færgesekretariatet tilkendegiver, at det nye tiltag sammen med ordningen om nedsættelse af færgetakster på godsområdet klart vil fremme mobiliteten, også til de danske småøer. Færgesekretariatet finder det ligeledes tilfredsstillende, at der i lovforslaget er en udtalt fleksibilitet i forhold til lokalt at kunne optimere i forhold til rabatten til de enkelte billettyper.

Småøernes Færgeselskaber ønsker at kvittere for den fleksibilitet, der er indbygget i forvaltningen af den foreslåede ordning. En god fleksibilitet giver ifølge Småøernes Færgeselskaber operatørerne gode muligheder for at tilgodese de behov, som giver bedst mening lokalt.

KL fremfører, at det er positivt, at det tilstræbes at udforme en løsning, der er enkel og let administrerbar for kommunerne.

Danmarks Rederiforening har med tilfredshed noteret, at den lokale tilrettelæggelse af ordningen skal ske med udgangspunkt i lokale forhold, og at ordningen har form af en generel ramme uden detailregulering af færgetaksterne på den enkelte rute.

Dansk Erhverv bakker op om lovforslaget, da det vil være med til at understøtte turismen på de ikke-brofaste øer og dermed skabe vækst og udvikling, som også gavner lokalbefolkningen.

Håndværksrådet ser positivt på forslaget, der efter rådets opfattelse er med til at sikre mere balance i Danmark.

Haderslev Kommune giver udtryk for overordnet tilfredshed med, at det såkaldte landevejsprincip introduceres. Efter kommunens opfattelse vil tiltaget sammen med ordningen om nedsættelse af færgetakster på godsområdet klart fremme mobiliteten, også til de danske småøer. Kommunen finder det endvidere tilfredsstillende, at der er udtalt fleksibilitet lokalt.

Holbæk Kommune ønsker at benytte lejligheden til at udtrykke generel tilfredshed med intentionerne i lovforslaget, herunder skridtet mod indførelse af landevejsprincippet. Kommunen ser det som en fordel, at beslutninger om takststruktur træffes lokalt.

Lolland Kommune tilkendegiver, at der helt generelt er stor tilfredshed med, at lovforslaget påbegynder indførelsen af det såkaldte landevejsprincip. Samtidig udtrykker kommunen tilfredshed med, at den foreslåede model indebærer stor lokal selvbestemmelse.

Norrdjurs Kommune deler Færgesekretariatets tilfredshed med den nye ordning. Det fremføres samtidig, at Færgeudvalget Grenaa – Anholt imødeser en helt nødvendig snarlig indfasning af et fuldt landevejsprincip.

Aabenraa Kommune kan ligeledes støtte op om Færgesekretariatets høringssvar.

Samsø Kommune takker i et særskilt høringssvar for, at der er blevet lyttet til øernes ønske om en administrerbar ordning, der efter kommunens opfattelse med garanti vil løfte udviklingen på øerne et stykke ad vejen.

Skive Kommune finder det meget glædeligt, at færgetaksterne skal nedsættes.

Konkrete bemærkninger

Periodeafgrænsning i forhold til anvendelse af tilskud

Sammenslutningen af Danske Småøer ønsker, at småøerne friholdes fra kravet om, at takstnedsættelserne skal ske i skuld sæsonerne, bl.a. under henvisning til at det vil være administrativt tungt for småøernes vedkommende at ændre taksterne fire gange om året. Sammenslutningen foreslår, at perioderne for nedsættelse af taksterne frit kan fastsættes af kommunen i samarbejde med ø-boerne.

Færgesekretariatet finder, at de tidsmæssige restriktioner for, hvornår billetpriserne kan reduceres, er for snævre. Efter færgesekretariatets opfattelse vil det klart være mere formålstjenligt, hvis der kunne gives større frihed til lokal optimering. Færgesekretariatet tilkendegiver, at det optimale ville være, at der overhovedet ikke var nogle tidsmæssige restriktioner, men at det som minimum bør overvejes at inddrage vinterperioden i ordningen.

Småøernes Færgeselskaber finder, at en afgrænsning af perioden i nogle tilfælde vil være en hindring for opnåelse af en egentlig effekt. En afgrænsning af perioden vil være medvirkende til "forskelsbehandling" af de pågældende øer. Småøernes Færgeselskaber anbefaler derfor, at den foreslåede anbefaling gøres "anbefalet".

Ifølge Dansk Erhverv er lovforslaget et vigtigt initiativ, som kan være med til at gøre øerne mere tilgængelige uden for højsæsonen og dermed tiltrække flere turister i skuld sæsonerne. Organisationen finder det vigtigt for at opnå en større effekt, at takstnedsættelserne sker i disse perioder og ikke hele året, idet det også skønnes, at turisterne i højere grad vil besøge øerne i skuld sæsonerne.

Fanø Kommune tilkendegiver, at det vil være hensigtsmæssigt for kommunen at fastholde sommertaksterne i hele juni, juli og august, da en forholdsmæssig stor andel af turisterne kommer fra Tyskland, som har en skolesommerferie, der rækker ud over den danske.

Holbæk Kommune har forståelse for ønsket om at forlænge turistsæsonerne ved at yde øremærkede tilskud i skuld sæsonerne, men vil foretrække, at kommunen i højere grad kan tilrettelægge en ordning med udgangspunkt i de lokale forhold, og at der derfor arbejdes hen imod en mere fleksibel ramme for anvendelsen af tilskuddet.

Lolland Kommune foreslår, at der åbnes op for, at den tidsmæssige afgrænsning alene skal gælde for sommermånederne, da det vurderes som væsentligt og relevant også at kunne anvende midlerne i vintermånederne.

Norrdjurs Kommune deler Færgesekretariatets holdning i relation til den tidsmæssige afgrænsning for nedsættelse af færgetakster.

Skive Kommune er af den opfattelse, at ordningen med nedsættelse af takster i foråret og efteråret vil betyde et større administrativt arbejde, idet taksterne dermed ændrer sig fire gange om året. Kommunen foreslår på den baggrund, at det bliver muligt for

den enkelte kommune at beslutte at reducere taksterne enten for hele året eller for sommerhalvåret, således at taksterne i sommerferien også bliver en del af perioden med reducerede takster.

Ærø Kommune udtrykker bekymring for, at lovforslaget ved at undtage perioden 1. december – 15. marts fra takstnedsættelser, der kan finansieres af tilskudsbeløbene, vil resultere i, at øerne bliver lukket endnu mere ned om vinteren, end de er i forvejen.

Aabenraa Kommune finder, at tidsperioden for nedsættelse af færgetaksterne bør være fri for den enkelte kommune, så taksterne kan tilpasses efter lokale behov.

Aalborg Kommune sætter spørgsmålstegn ved, hvorfor taksterne kun nedsættes i skuldæsonerne. Kommunen ønsker en ensartet billetpris over hele året til Egholm.

Social- og Indenrigsministeriets bemærkninger:

Der er vigtigt at sikre, at de afsatte midler til nedsættelse af færgetakster for passagerbefordring til og fra øer kan få størst mulig effekt.

Initiativet fokuserer derfor på de perioder, der grænser op til skolernes sommerferie, dvs. de såkaldte skuldæsoner. Det er de perioder, hvor der er det største potentiale for øget turisme på øerne. I disse perioder er der som oftest ledig kapacitet på færgerne og ledig overnatningskapacitet på øerne. Ved at undtage skolerne sommerferie, hvor antallet af turister typisk i forvejen ligger højt, kan det samtidig modvirkes, at ordningen bidrager til at skabe kapacitetsproblemer på de enkelte færgeruter.

En afgrænsning af de perioder, hvor tilskuddet kan anvendes, er desuden med til at sikre, at takstnedsættelserne bliver mere mærkbare, end hvis der er mulighed for lokalt at fordele tilskuddet over en længere periode.

I øvrigt er det hensigten at udforme den nye ordning således, at der er stor handlefrihed lokalt til at tilrettelægge ordningen med udgangspunkt i de lokale forhold. En kommune kan således beslutte at fastholde sommertaksterne i hele august måned.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer i lovforslaget.

Økonomi

Fanø Kommune anfører, at tilskuddet ikke er højt nok til at dække nedsættelse af færgetakster i hele den tilskudsberettigede periode.

Samsø Kommune tilkendegiver, at trafiktallet til Samsø er steget betragteligt, bl.a. på grund af forøget kapacitet, hvilket efter kommunens vurdering vil betyde et tilsvarende lavere tilskud i forhold til udgangspunktet for beregningerne.

Ærø Kommune anmoder om, at det revurderes, hvilke referencedata der lægges til grund for beregningen af tilskudsbeløb. I den forbindelse anfører kommunen, at overførselstallene på de ærøske færger var usædvanligt lave i 2013. Tilskudsbeløbet ville ifølge Ærø Kommune blive højere, hvis enten de gennemsnitlige overførselstal for passagerer og biler for perioden 2011-13 eller overførselstallene for passagerer og biler i 2015 var lagt til grund.

Social- og Indenrigsministeriets bemærkninger:

De tekniske beregninger af tilskudsbehovet i skuldæsonerne tager udgangspunkt i den samlede passageromsætning på de omfattede færgeruter.

Beregningerne omfatter passagerer, biler, busser, campingvogne, motorcykler og knallerter m.v. samt cykler. Beregningerne er foretaget på baggrund af data fra Dan-

marks Statistik om passagertal og kommunernes egne indberetninger af omsætningen for 2013 for de forskellige passagertyper. Tallene for 2013 er omregnet til 2016-tal.

De anvendte 2013-tal er de senest aktuelle tal, som Social- og Indenrigsministeriet er i besiddelse af.

Det kan bemærkes, at det er hensigten at foretage en evaluering af fordelingsnøglen for forholdet mellem de kommunale færgeruter efter 4 år for at vurdere, hvorvidt der er sket en udvikling på passagerområdet, herunder forskydninger mellem ruterne, som giver anledning til at revidere fordelingsnøglen.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer i lovforslaget.

Fleksibilitet i takststruktur

Sammenslutningen af Danske Småøer udtrykker bekymring for, om der er afsat de fornødne midler til at opfylde intentionerne om at tage et væsentligt skridt på vejen mod landevejsprincippet. I den forbindelse henviser sammenslutningen bl.a. til analyserapporten fra marts 2015 om trafikalligstilling, at færgeren til Fanø og færgeren til Orø fra Hammer Bakke ikke var medregnet. Endvidere finder sammenslutningen det uhensigtsmæssigt at operere med en grundtakst for passagerer på 20,22 kr.

Småøernes Færgeselskaber tilkendegiver, at den foreslåede grundtakst på 20,22 kr. pr. passager for en returbillet giver anledning til en noget skæv billetstruktur, da det i nogle tilfælde vil medføre, at passagertaksten skal stige.

Fanø Kommune finder, at det vil være en fordel, at den konkrete udmøntning af takstnedsættelserne tager udgangspunkt i den eksisterende prisstruktur. Kommunen konstaterer med stor tilfredshed, at lovforslaget også åbner mulighed for at anvende en del af tilskuddet til nedsættelse af taksterne for cykler og gående.

Haderslev Kommune ønsker mulighed for at fastsætte forskellige grundtakster for de forskellige billettyper.

Østre Færge giver over for Holbæk Kommune udtryk for, at færgeselskabet ønsker en ligelig fordeling af tilskuddet i form af en ens procentsats på samtlige overfartsarter.

Social- og Indenrigsministeriets bemærkninger:

For så vidt angår grundlaget for de tekniske beregninger henvises til det foregående afsnit.

Det kan supplerende nævnes, at omsætningstal for færgeruten til Fanø og færgeruten til Orø fra Hammer Bakke indgår i de tekniske beregninger.

Grundtaksten på 20,22 kr. pr. passager for en returbillet er alene et tal, der indgår i den tekniske beregning af tilskudsbehovet.

Den konkrete udmøntning af den nye ordning, herunder fastlæggelse af takststrukturen, tilrettelægges lokalt. Der er således ikke lagt op til et lovmæssigt krav om, at alle billetter skal omfatte en grundtakst på 20,22 kr.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer i lovforslaget.

Rammevilkår for statslige og ikke-statslige færgeruter

Kommunalbestyrelserne i Samsø, Læsø, Ærø og Fanø Kommuner udtrykker undren over, at der med lovforslaget lægges op til forskellige rammevilkår for de kommunale og de statslige ruter.

Social- og Indenrigsministeriets bemærkninger:

Den nye ordning om nedsættelse af færgetakster for biler, passagerer m.v. udmøntes gennem lovgivning for de ikke-statslige færgeruter.

For de statslige færgeruter er der tale om, at Transport- og Bygningsministeriet indgår kontrakter med en operatør, som varetager driften af færgeruten. Kontrakterne indgås ved udbud og gælder typisk en periode på 6 til 10 år. Operatøren modtager et tilskud, som fastsættes i forbindelse med udbuddet, og for dette skal operatøren opfylde samtlige kontraktvilkår. Dette gælder også vilkår for billetpriser. Det betyder, at prisreduktionerne skal forhandles med operatøren og dermed ikke nødvendigvis vil kunne øremærkes til bestemte perioder af året for de statslige færgeruter.

De statslige og de ikke-statslige færgeruter fungerer således på forskellige vilkår, hvilket naturligt vil afspejle sig i udformningen af den overordnede model på de respektive områder.

Dette ændrer ikke ved, at der på begge områder er tale om et øremærket tilskud, som skal anvendes til nedsættelse af færgetakster for passagerbefordring til og fra øer.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer i lovforslaget.

Administration af ordningen

Sammenslutningen af Danske Småøer mener, at det vil give en del ekstra administration, hvis taksterne skal ændres fire gange om året. I den forbindelse anfører sammenslutningen, at den nye ordning på godsområdet ifølge sammenslutningens kendskab har betydet en betydelig administrativ merbelastning samt udgifter til ekstra revision.

Norddjurs Kommune forudsætter, at selve administrationen af ordningen, herunder indrapportering m.v. kan udformes så enkelt og effektivt, at kommunerne ikke påføres alt for tidskrævende systemer.

Færgesekretariatet deler Norddjurs Kommunes ønske om en enkel og effektiv administration af ordningen.

Social- og Indenrigsministeriets bemærkninger:

Den konkrete tilrettelæggelse af den nye ordning for nedsættelse af færgetakster for passagerbefordring til og fra øer sker lokalt med udgangspunkt i lokale forhold.

Det er netop med til at sikre, at ordningen er så enkel og let administrerbar som muligt.

Det er Social- og Indenrigsministeriets opfattelse, at de administrative omkostninger, der måtte være forbundet med at ændre færgetaksterne i løbet af året, er af begrænset omfang sammenholdt med de gevinster, som markant lavere færgetakster i skuldersæsonerne har for turismen og bosætningen.

Tilskuddene til nedsættelse af færgetakster for passagerbefordring er øremærkede. Det er derfor påkrævet, at der skal være en revisorpåtegning i kommunens opfølgingsredegørelse. Udgifter til revisorpåtegning kan inden for rimelighedens grænser afholdes af tilskuddet.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer i lovforslaget.

Lokal forvaltning

Færgegruppen v/ John Kristensen (Ærø) ønsker, at Social- og Indenrigsministeriet præciserer over for Ærø Kommune, at der skal indføres differentierede billetpriser i forhold til de sejlede afstande. Ifølge Færgegruppens opfattelse vil det betyde en reduktion af billetpriserne i henhold til lovens ånd og pålydende. Færgegruppen fremfører i den forbindelse, at Ærø Kommune tilgodeser ruten mellem Ærøskøbing og Svendborg på bekostning af de to øvrige ruter til Ærø. Færgegruppen nævner i den forbindelse, at Ærø Kommunes beslutning om at nedlægge ruten mellem Marstal og Rudkøbing efter Færgegruppens vurdering har betydet en ekstra omkostning på 6,8 mio. kr. årligt.

Torben Bjørn Christiansen fra Ærø deler Færgegruppens synspunkter.

Social- og Indenrigsministeriets bemærkninger:

Færgebetjeningen af de små øer er et kommunalt anliggende. Det er således Ærø Kommune, som træffer beslutning om sejlruiter, fartplaner, takster m.v. for besejlingen af Ærø.

Færgebetjeningen er en lokal opgave, som naturligt hører hjemme i det lokale nær-demokrati.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer i lovforslaget.

Øvrige bemærkninger

Sammenslutningen af Danske Småøer finder det vigtigt, at der gives mulighed for lokalt at begrænse biltrafikken eller helt afvise biler, sådan som nogle øer gør i dag. Hvad angår disse tilfælde mener sammenslutningen, at eventuelt overskydende midler skal kunne anvendes året efter til andre takstnedsættelser eller andre serviceforbedringer på færgeområdet fremfor at måtte frasige sig et tilskud.

Sammenslutningen af Danske Småøer finder, at det bør præciseres, at "andre serviceforbedringer" ikke omfatter den almindelige drift af færgerne, der kan være fordyret af stigende brændstofpriser eller værftsophold. Endvidere finder sammenslutningen, at det er uklart, om eventuelt overskydende midler kan anvendes uden for skuldersæsonerne i det efterfølgende kalenderår.

Sammenslutningen af Danske Småøer ønsker en præcisering af, at hvis der måtte blive oprettet en ny færgerute til en af de omfattede øer vil det forudsætte, at der sker en tilsvarende forøgelse af tilskudsmidlerne, hvis den nye rute skal omfattes af ordningen.

Sammenslutningen af Danske Småøer mener, at Mandø skal indgå i ordningen, fordi Mandø som de øvrige småøer er et udsat øsamfund, og det vil have samme betydning for Mandø, som det har for de øvrige øer, at blive omfattet af landevejsprincippet.

Haderslev Kommune ønsker mulighed for, at uforbrugte midler kan anvendes i forbindelse med events på øen, hvor sejlads uden for normal sejlplan kan være gavnlig for arrangementet.

Holbæk Kommune fremfører, at tilskuddet til Østre Færge til nedsættelse af takster på godsområdet formidles gennem Holbæk Kommune. I den forbindelse bemærker kommunen, at det af lovforslaget fremgår, at Østre Færge vil modtage tilskud på passagerområdet gennem Frederikssund Kommune.

Orø Beboerforening v/ Erik Fuchs ønsker at gøre opmærksom på, at tilskuddet til færgeruten mellem Hammer Bakke og Orø skal gives via Holbæk Kommune, idet der

henvises til en passus i lovforslagets bemærkninger, hvor Frederikssund Kommune nævnes i tilknytning til en beskrivelse af færgeruten fra Hammer Bakke.

Social- og Indenrigsministeriets bemærkninger:

Det er vigtigt at udforme en ordning, som giver mulighed for at tilgodese lokale ønsker og prioriteringer. Lovforslaget åbner derfor op for, at en kommune kan indgå aftale med social- og indenrigsministeren om, at tilskuddet kan reduceres i særlige tilfælde, fx for at reducere biltrafik på en ø.

Det vil imidlertid ikke være i overensstemmelse med intentionerne i ordningen, at eventuelt overskydende midler skal kunne anvendes i hele det efterfølgende kalenderår. Som bestemmelserne er udformet, kan eventuelt overskydende midler alene anvendes i det efterfølgende kalenderår inden for den fastlagte overordnede tidsramme. Der ses ikke at være grundlag for at ændre dette.

Social- og Indenrigsministeriet finder, at der kan være et behov for at præcisere, at eventuelt overskydende midler skal anvendes til nedsættelse af færgetakster.

Tilskud, herunder eventuelt uforbrugte midler fra det foregående kalenderår, kan inden for den fastlagte overordnede tidsramme anvendes til nedsættelse af færgetakster i forbindelse med særlige events på en ø, hvor der er sejlads uden for den normale sejlplan.

Såfremt der på et senere tidspunkt måtte blive oprettet en ny rute til en af de omfattede øer, vil denne også blive omfattet af ordningen om nedsættelse af færgetakster. Der skal i givet fald tages konkret stilling til, hvorledes dette kan ske.

Da der ikke er nogen færge til Mandø, kan denne ø ikke blive omfattet af ordningen.

Østre Færge vil modtage tilskud gennem Holbæk Kommune således, som det også er tilfældet på godsområdet. Frederikssund Kommune nævnes i en parentetisk bemærkning, men er alene medtaget som en serviceinformation om, at der er en privat færge, som sejler til Orø fra Hammer Bakke i Frederikssund Kommune. Denne serviceinformation udgår, så misforståelser undgås.

Det præciseres i lovforslagets bemærkninger, at anvendelsen af eventuelt overskydende midler alene kan anvendes til nedsættelse af færgetakster, dvs. at teksten: "eller andre serviceforbedringer på færgeområdet" udgår. Endvidere udgår serviceinformationen om Frederikssund Kommune. Bemærkningerne giver ikke i øvrigt anledning til ændringer i lovforslaget.